



Soms heb ik wat tijd over en dan verdiep ik me graag in de historie van de diverse facetten van mijn vak. Voordat je een modetrend beoordeelt, vind ik dat je moet weten hoe de geschiedenis zich in deze heeft ontwikkeld. Nu ik regelmatig vragen krijg over schoenen ben ik op onderzoek uit geweest. Een prima plek daarvoor is het schoenen- en leermuseum in Waalwijk. Een aanrader!

De schoenen van vandaag de dag vinden hun oorsprong in de 20ste eeuw. Daarvoor waren schoenen vooral bedoeld als bescherming van de voeten. Aan het begin van de 20ste eeuw verscheen de fiets steeds meer op straat en hier en daar zag je zelfs een auto. De mode paste zich hierbij aan en er kwam speciale fiets- en autokleding. Voor de heren was er de enkellaars met een vetersluiting, gemaakt van kalfsleer of canvas met leer.

Om uit te gaan of te gaan werken droegen de heren in de winter halfhoge bottines en in de zomer lage, gesloten veterschoenen in gedekte kleuren: zwart, bruin of wit. Ook werden er veel slobkousen gedragen die op de schoen vielen. Ze werden gesloten met knoopjes.

Dames konden uit meer modellen kiezen. Lage pumps om te wandelen of naar het werk te gaan, lage veterschoenen om in te sporten, pumps met hoge hakken in allerlei variaties om in uit te gaan en sierlijke bottines met of zonder hoge hakken voor alle mogelijke gelegenheden. Losse slobkousen met pumps kwamen, in plaats van laarzen, ook voor.

Enkele schoenontwerpers zorgden voor luxe schoenen van verschillende kleuren leer of zijde in opvallende modellen. De ideeën die ze verwerkten in hun schoenen werden later door de fabrikanten overgenomen en in grote hoeveelheden op de markt gebracht.

Dansstijlen zoals de tango en de charleston hadden ook invloed op het modebeeld. Daarbij werden enkel- of wreefbandje gebruikt waarmee de schoen om de voet werd vastgemaakt. De dansen waren namelijk nogal uitbundig en zo kon je je schoenen niet verliezen. Ook voor kinderen kon je zulke schoenen met bandjes kopen.

Omdat de rok in de jaren '20 kort was, werden de schoenen blikvangers. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was er gebrek aan leer en stond de mode op een laag pitje. Schoenen werden van hout, touw, riet, kurk of zelfs papier gemaakt. Na 1948 was het leerprobleem opgelost. De toonaangevende mode kwam uit Parijs in de vorm van de New Look wat Nieuwe Mode betekent. Daarbij hoorden elegante pumps met hoge hakken. Schoenen met een bandje zag je ook weer, als sandaal of dichte schoen met een bandje rond de enkel. Uit Italië kwamen stiletto naaldhakken en spitse neuzen. Jonge meisjes droegen lagere schoentjes die ballerina's of flatjes werden genoemd; die pasten goed bij sportieve wandelingen of het dansen van rock 'n roll. Voor de heren veranderden de modellen nauwelijks, alleen de bottine was ouderwets geworden.

Onder de minirokken van de Engelse ontwerpster Mary Quant uit de jaren '60 pasten geen hoge hakken, maar wel de flatjes die nu rechte neuzen hadden. Laarzen pasten ook goed bij deze mode en je kon kiezen uit verschillende modellen: tot de knie of tot op het bovenbeen.

Rond 1967 begon de flower-power periode met teensandalen en klompschoenen. Ook kinderen kregen toen aandacht met speciale ontwerpen in leuke kleuren. Verschillende breedtematen zorgden ervoor dat kindervoeten gezond konden groeien. In de jaren '70 verschenen schoenen en laarzen met sleehakken en plateauzolen. De cowboylaars was in en sportschoenen werden niet meer alleen gebruikt om te sporten, maar ook om mee naar het werk of school te gaan.

Door de invloed van buitenlandse ontwerpers kwamen veel nieuwe ideeën naar voren die bepalend werden voor het modebeeld vanaf de jaren '80. We leven nu in een tijd waarin de mode twee keer per jaar wisselt en gelukkig is er zoveel variatie dat ieder zijn of haar mode daaruit kan kiezen.

Rick Moorman

*Met dank aan het schoenmuseum*